

de door deze voldane eigen bijdrage. De rechtsbijstandverlener doet aan de Raad voor rechtsbijstand opgave van een kostenvergoeding door het bestuursorgaan.

Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
Artikel 6, eerste lid

Bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging heeft een ieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij de wet is ingesteld. De uitspraak moet in het openbaar worden gewezen maar de toegang tot de rechtszaal kan aan de pers en het publiek worden ontzegd, gedurende de gehele terechtzitting of een deel daarvan, in het belang van de goede zeden, van de openbare orde of nationale veiligheid in een democratische samenleving, wanneer de belangen van minderjarigen of de bescherming van het privé leven van procespartijen dit eisen of, in die mate als door de rechter onder bijzondere omstandigheden strikt noodzakelijk wordt geoordeeld, wanneer de openbaarheid de belangen van een behoorlijke rechtspleging zou schaden.

306

De door appellant ingediende reacties komen voor vergoeding in aanmerking omdat de bestuursrechter hem op grond van art. 8:43 lid 1 Awb uitdrukkelijk en onder vaststelling van een termijn in de gelegenheid heeft gesteld schriftelijk te repliceren

Centrale Raad van Beroep
28 augustus 2024, nr. 23/2849 WIA,
ECLI:NL:CRVB:2024:1683
(Van der Velde)
Noot E. van den Bogaard

**Wijziging rechtspositie. Proceskosten.
Replik. Uitdrukkelijk verzoek rechtbank.**

[Awb art. 8:75, 8:43 lid 1; Bpb bijlage A1 punt 3]

i. In de beroepsfase heeft het UWV de mate van arbeidsongeschiktheid gewijzigd van 43,43% naar 46,58% en de resterende verdien capaciteit gewijzigd naar € 1.805,60. Hiermee is sprake van een wijziging van de rechtspositie van appellant (in verband met hoogte inkomenseis). De rechtbank kon niet volstaan met gedeeltelijke vernietiging van het besluit en het zelf voorzien wat betreft het arbeidsongeschiktheidspercentage. De rechtbank had ook wat betreft de gewijzigde restverdien capaciteit het primaire besluit moeten herroepen en zelf in de zaak moeten voorzien. De Raad doet dat alsnog.

ii. Vanwege de herroeping van het primaire besluit moet het UWV de kosten die appellant in bezwaar heeft gemaakt vergoeden.

iii. Appellant wordt gevolgd in zijn standpunt dat de proceskostenveroordeling in beroep onvolledig is nu er geen vergoeding is toegekend voor de door hem ingediende reacties van 19 april 2023 en 14 juni 2023. In tegenstelling tot het standpunt van het UWV komen deze proceshandelingen niet slechts voor vergoeding in aanmerking als sprake is van een tussenuitspraak.

Op grond van art. 2 lid 1 onder a en Bijlage A1 punt 3 bij het Bpb komen deze proceshandelingen voor vergoeding in aanmerking als de bestuursrechter de indiener van het beroepschrift op

grond van art. 8:43 lid 1 Awb, uitdrukkelijk, onder vaststelling van een termijn, in de gelegenheid heeft gesteld schriftelijk te repliceren.

De rechtbank heeft appellant bij brieven van 5 april 2023 en 12 mei 2023 verzocht binnen twee weken te reageren op de door het UWV ingebracht stukken. Appellant heeft daaraan gevolg gegeven met de reacties van 19 april 2023 en 14 juni 2023. Daarom komen de kosten voor het indienen van deze reacties voor vergoeding in aanmerking, waarbij rekening moet worden gehouden met de actuele waarde per punt.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 1 september 2023, 22/4027 (aangevallen uitspraak), tussen:

[appellant] te [woonplaats] (appellant)
de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv)

Procesverloop

Namens appellant heeft mr. I. Amghar, advocaat, hoger beroep ingesteld en nadere gronden van het hoger beroep ingediend.

Het Uwv heeft een verweerschrift ingediend.

Appellant heeft op 27 mei 2024 een nader stuk ingediend, daarbij de inhoudelijke gronden van hoger beroep ingetrokken en de gronden over de proceskostenveroordeling gehandhaafd. Het Uwv heeft hierop gereageerd.

Onder toepassing van artikel 8:57, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is een nader onderzoek ter zitting achterwege gebleven. De Raad heeft het onderzoek met toepassing van artikel 8:57, derde lid, van de Awb gesloten.

Overwegingen

1.1. Appellant ontvangt sinds 15 januari 2015 een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA), berekend naar een mate van arbeidsongeschiktheid van 100%.

1.2. Bij een herbeoordeling op verzoek van appellant, heeft het Uwv bij besluit van 19 juli 2021 vastgesteld dat hij per 18 augustus 2020 43,43% arbeidsongeschikt is. Appellant is meer arbeidsongeschikt dan voorheen, maar de hoogte van zijn WGA-loonaanvullingsuitkering op grond van de Wet WIA wijzigt niet tot en met 31 juli 2023. Het Uwv heeft het bezwaar van appellant tegen dit besluit bij besluit van 20 juli 2022 (bestreden besluit) ongegrond verklaard.

1.3. Tijdens de beroepsprocedure heeft het Uwv de medische en arbeidskundige grondslag van het bestreden besluit gewijzigd. Het Uwv heeft berekend dat appellant 46,58% arbeidsongeschikt is en aangegeven dat daardoor ook zijn resterende verdien capaciteit wijzigt (€ 1.805,60 in plaats van € 1.912,09 per maand). De periode van 24 kalendermaanden, waarin de uitkering niet wordt gewijzigd, blijft duren tot en met 31 juli 2023.

1.4. De rechtbank heeft in de aangevallen uitspraak het beroep van appellant tegen het bestreden besluit gegrond verklaard, het bestreden besluit vernietigd voor zover dat ziet op het arbeidsongeschiktheidspercentage en zelf in de zaak voorzien door de mate van arbeidsongeschiktheid vast te stellen op 46,58%. De rechtbank heeft het Uwv veroordeeld in de door appellant gemaakte proceskosten en bepaald dat het Uwv het griffierecht moet vergoeden.

1.5. Het Uwv heeft bij besluit van 8 april 2024 vastgesteld dat appellant per 2 augustus 2022 100% arbeidsongeschikt is en daarom vanaf 1 augustus 2023 doorlopend recht heeft op een WGA-loonaanvullingsuitkering op grond van de Wet WIA.

2.1. Appellant heeft vanwege het besluit van 8 april 2024 de in hoger beroep ingediende medische en arbeidskundige gronden tegen het bestreden besluit ingetrokken. Hij heeft zijn verzoek om het Uwv te veroordelen in de proceskosten in bezwaar en beroep gehandhaafd.

2.2. Appellant stelt dat de rechtbank een te lage proceskostenveroordeling heeft uitgesproken door daarbij niet de nadere reacties van appellant in beroep van 19 april 2023 en 14 juni 2023 te betrekken en het Uwv niet te veroordelen in de kosten van de bezwaarfase. Daarnaast verzoekt appellant het Uwv te veroordelen in de proceskosten van het hoger beroep.

3.1. Het Uwv stemt niet in met de door appellant gevraagde vergoeding van de proceskosten en het griffierecht in hoger beroep, omdat het bestreden besluit van 20 juli 2022 niet onrechtmatig is gebleken door het besluit van 8 april 2024. Daarom is er volgens het Uwv geen ruimte voor een verdeling in die kosten.

3.2. Over de gevraagde vergoeding voor het indienen van zienswijzen in beroep handhaaft het Uwv het eerder ingenomen standpunt dat dit niet aan de orde is, omdat de rechtbank geen bestuurlijke lus heeft toegepast. Het Uwv baseert zich hierbij

op de Bijlage bij het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb), onder A1, punt 12.

3.3. Het Uvw is het met appelllant eens dat de rechtbank bij de proceskostenveroordeling twee punten had moeten toekennen voor de kosten in bezwaar.

Het oordeel van de Raad

4. De Raad beoordeelt aan de hand van wat appelllant in hoger beroep heeft aangevoerd, de beroepsgronden, of de door de rechtbank uitgesproken proceskostenveroordeling juist is. De Raad komt tot het oordeel dat dit niet het geval is en het hoger beroep dus slaagt.

Kosten bezwaar

5.1. Uit vaste rechtspraak van de Raad volgt dat door de wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid van appelllant van 43,43% naar 46,58% sprake is van een wijziging in de restverdiencapaciteit met als gevolg een wijziging van de rechtspositie van appelllant (de hoogte van de inkomenseis).¹ Gelet daarop had de rechtbank niet kunnen volstaan met gedeeltelijke vernietiging van het besluit en zelf voorzien wat betreft het arbeidsongeschiktheidspercentage. De rechtbank had het primaire besluit moeten herroepen en zelf in de zaak voorzien, ook voor wat betreft de gewijzigde restverdiencapaciteit. De Raad zal dat hierna alsnog doen.

5.2. Vanwege de herroeping van het primaire besluit had de rechtbank het Uvw moeten veroordelen in de kosten die appelllant in bezwaar heeft gemaakt. Het Uvw moet deze kosten alsnog vergoeden. Deze kosten worden begroot op twee punten (indienen bezwaarschrift en aanwezigheid bij de hoorzitting, € 624,= per punt), in totaal € 1.248,=.

Proceskosten beroep

6.1. Appelllant wordt gevolgd in zijn standpunt dat de proceskostenveroordeling in beroep onvolledig is nu er geen vergoeding is toegekend voor de door hem ingediende reacties van 19 april 2023 en 14 juni 2023. In tegenstelling tot het standpunt van het Uvw komen deze proceshandelingen niet slechts voor vergoeding in aanmerking als sprake

is van een tussenuitspraak. Hiertoe wordt als volgt overwogen.

6.2. Op grond van artikel 2, eerste lid onderdeel a en de Bijlage onder A1, punt 3, bij het Bpb komen deze proceshandelingen voor vergoeding in aanmerking als de bestuursrechter de indiener van het beroepschrift op grond van artikel 8:43, eerste lid, van de Awb, uitdrukkelijk, onder vaststelling van een termijn, in de gelegenheid heeft gesteld schriftelijk te repliceren. De rechtbank heeft appelllant bij brieven van 5 april 2023 en 12 mei 2023 verzocht binnen twee weken te reageren op de door het Uvw ingebrachte stukken. Appelllant heeft daaraan gevolg gegeven met de reacties van 19 april 2023 en 14 juni 2023. Daarom komen de kosten voor het indienen van deze reacties voor vergoeding in aanmerking.

6.3. De proceskostenveroordeling in beroep moet dus worden gebaseerd op drie punten, in plaats van twee. De Raad zal alsnog de juiste proceskosten in beroep toekennen, en daarbij rekening houden met de actuele waarde per punt.²

Proceskosten en griffierecht hoger beroep

7.1. De Raad zal het Uvw veroordelen in de proceskosten in hoger beroep. De kosten voor rechtsbijstand in hoger beroep worden begroot op € 875,= (één punt voor het indienen van het hogerberoepschrift (€ 875,= per punt)).

7.2. Tenslotte zal de Raad met toepassing van artikel 8:114, tweede lid, van de Awb bepalen dat de griffier van de Raad het door appelllant betaalde griffierecht in hoger beroep van € 136,= vergoedt.

Conclusie en gevolgen

8. Het hoger beroep slaagt. Wat in 5 en 6 is overwogen heeft de rechtbank niet onderkend, zodat de aangevallen uitspraak moet worden vernietigd.

9. Er bestaat aanleiding om het Uvw te veroordelen in de proceskosten van appelllant in bezwaar, beroep en in hoger beroep. Deze kosten worden begroot op € 1.248,= in bezwaar, € 2.625,= in beroep en € 875,= in hoger beroep. Daarmee bedragen de voor vergoeding in aanmerking komende

1 Zie de uitspraken van 29 oktober 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:3495 en 15 januari 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:1.

2 Overeenkomstig de Regeling van 22 december 2023 tot indexering van bedragen in de Algemene wet bestuursrecht, het Besluit proceskosten bestuursrecht en de Wet griffierechten burgerlijke zaken, *Stcrt.* 2023, 35874, Toelichting bij artikel IV.

proceskosten (in bezwaar, beroep en hoger beroep) in totaal € 4.748,=.

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep

- vernietigt de aangevallen uitspraak;
- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het besluit van 20 juli 2022;
- herroept het besluit van 19 juli 2021 voor zover daarbij de mate van arbeidsongeschiktheid en de resterende verdien capaciteit van appelland per 18 augustus 2020 is vastgesteld op 43,43% en € 1.912,09 per maand;
- stelt de mate van arbeidsongeschiktheid en de resterende verdien capaciteit van appelland per 18 augustus 2020 vast op 46,85% en € 1.805,60 per maand en bepaalt dat deze uitspraak in zoverre in de plaats treedt van het vernietigde bestreden besluit;
- veroordeelt het Uvw in de kosten van appelland tot een bedrag van € 4.748,=;
- bepaalt dat het in hoger beroep betaalde griffierecht van € 136,= door de griffier van de Raad wordt terugbetaald aan appelland.

NOOT

Proceskosten: de rechter helpen helpt jezelf en de rechter

1. Hoewel de CRvB in deze uitspraak de rechtbank corrigeert met betrekking tot de wijze waarop zij zelf in de zaak heeft voorzien, gaat deze noot alleen over de proceskosten. Want zoals de uitspraak laat zien, kan bij de vaststelling daarvan gemakkelijk iets misgaan. Hoe zit dat precies?
2. In de meeste gevallen worden de proceskosten berekend op basis van twee punten: één punt voor het indienen van het beroepsschrift en één punt voor het bijwonen van de zitting. Ik noem dat voor het gemak maar even de standaard 1 + 1 = 2.
3. Maar in bijlage A1 bij het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) worden ook punten toegekend voor andere proceshandelingen. De meest voorkomende daarvan zijn:
 - repliek (art. 8:43 lid 1) / schriftelijke uiteenzetting (art. 8:43 lid 2);
 - schriftelijke inlichtingen (art. 8:45 lid 1);
 - schriftelijke zienswijze na verslag deskundigenonderzoek (art. 8:47 lid 5);

- schriftelijke zienswijze na bestuurlijke lus (art. 8:51b lid 3);
- verschijnen ter nadere zitting (art. 8:64 lid 4) na tussenuitspraak (art. 8:80a);
- verschijnen ter nadere zitting (art. 8:64) anders dan na tussenuitspraak;
- schriftelijke zienswijze na incidenteel hoger beroep (art. 8:110 lid 3).

4. Voor deze proceshandelingen wordt een halve punt toegekend, met dien verstande dat voor het 'verschijnen ter nadere zitting na tussenuitspraak' en voor de 'schriftelijke zienswijze na incidenteel hoger beroep' een heel punt wordt toegekend.

Voorwaarde voor toekenning punten

5. Bij de repliek en schriftelijke inlichtingen is het vaste rechtspraak dat daarvoor alleen punten worden toegekend als de rechter daartoe uitdrukkelijk *de gelegenheid heeft gegeven* c.q. daarom *heeft verzocht*. Zie het arrest van de HR van 15 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:866, «USZ» 2020/192, m.nt. E. van den Bogaard, en r.o. 6.2 van de hier opgenomen uitspraak. Dat betekent dat voor een *spontaan* ingediende repliek *geen* punten worden toegekend. Dat heeft mij ertoe gebracht om in punt 10 van mijn noot onder het arrest van de HR op te merken dat om aanspraak te kunnen maken op een vergoeding daarvoor, een gemachtigde er verstandig aan doet om de door hem opgestelde repliek niet spontaan in de dieën, maar aan de rechter het verzoek te doen om hem met toepassing van art. 8:43 lid 1 Awb daartoe in de gelegenheid te stellen (een advies waaraan ik mijzelf overigens zelden houd...).
6. In de hier opgenomen uitspraak gaat het echter niet om spontaan ingediende reacties, maar om reacties die *op uitdrukkelijk verzoek van de rechtbank* waren ingediend, maar door de rechtbank niet in de proceskostenveroordeling waren meegenomen. Of dat een bewuste beslissing van de rechtbank is geweest, valt uit de uitspraak van de CRvB niet af te leiden en de bestreden uitspraak van de rechtbank is niet op rechtspraak.nl gepubliceerd (een wel vaker genoemd manco bij in hoger beroep gewezen uitspraken).
7. Ik ga er voor het gemak maar even vanuit dat de rechtbank voor de reacties van eiser geen punten had toegekend, omdat hij deze over het hoofd had gezien en gewoon de standaard 1 + 1 = 2 heeft toegepast.

Alleen na tussenuitspraak?

8. Tegen het in hoger beroep gedane verzoek voor deze reacties alsnog punten toe te kennen, voerde het UWV aan dat dit alleen zou kunnen als er eerst een tussenuitspraak is gedaan. Creatief bedacht, maar naar mijn idee op voorhand kansloos.

9. Voor een 'schriftelijke zienswijze na bestuurlijk lus' voorziet punt 12 van bijlage A1 bij het Bpb in toekenning van een halve punt. Dat er geen tussenuitspraak is gedaan, heeft tot gevolg dat op *grond van punt 12* van bijlage A1 geen punten aan de reacties van eiser(s) gemachtigde) kunnen worden toegekend. Maar dat laat onverlet dat *punt 3* daartoe wél de mogelijkheid biedt, aangezien die reacties kunnen worden aangemerkt als repliek als bedoeld in art. 8:43 lid 1 Awb.

10. Wat daarbij moet worden bedacht is dat een repliek in art. 8:43 lid 1 niet wordt beperkt tot een reactie op het verweerschrift bedoeld in art. 8:42 lid 1 (denk aan klassieke civielrechtelijke discours van eis-antwoord-repliek-dupliek). Een repliek kán een reactie zijn op het verweerschrift, maar dat hóeft niet. Ook een reactie op een later ingebrachte aanvullende motivering of op een gewijzigd besluit is een repliek, namelijk op die aanvullende motivering of dat gewijzigde besluit.

11. In r.o. 6.1 en 6.2 van de hier opgenomen uitspraak is de CRvB hierover volstrekt helder: "In tegenstelling tot het standpunt van het UWV komen deze proceshandelingen (de door appellant ingediende reacties van 19 april 2023 en 14 juni 2023, EvdB) niet slechts voor vergoeding in aanmerking als sprake is van een tussenuitspraak. (...) Op grond van artikel 2, eerste lid onderdeel a en de Bijlage onder A1, punt 3, bij het Bpb komen deze proceshandelingen voor vergoeding in aanmerking als de bestuursrechter de indiener van het beroepschrift op grond van artikel 8:43, eerste lid, van de Awb, *uitdrukkelijk, onder vaststelling van een termijn, in de gelegenheid heeft gesteld* schriftelijk te repliceren (cursivering EvdB)". En dat is precies wat de rechtbank heeft gedaan, zodat voor elk van deze reacties een half punt moet worden toegekend.

Een kostenstaat helpt de rechter

12. In procedures waarin een meer uitgebreide stukkenwisseling heeft plaatsgevonden en die (mede als gevolg daarvan) wat langer hebben geduurd, bestaat het risico dat de rechter over het hoofd ziet dat er extra proceshandelingen

zijn geweest waarvoor punten moeten worden toegekend en hij niet kan volstaan met de standaard proceskostenveroordeling van $1 + 1 = 2$.

13. Een gemachtigde kan de rechter daarbij helpen door tegen de tijd dat het einde van de zaak in zicht komt, zelf een kostenstaat over te leggen waarin hij een overzicht geeft van welke proceshandelingen naar zijn mening voor vergoeding in aanmerking dienen te komen. Dat biedt een aantal voordelen:

- het is een herinnering aan *jezelf*, niet alleen om te kijken welke proceshandelingen in de proceskosten zouden moeten worden meegenomen, maar ook om te controleren of er nog andere kosten zijn waarvoor op grond van art. 1 Bpb een vergoeding kan worden toegekend (bijvoorbeeld een deskundigenrapportage, tolkosten of reis- en verblijfskosten van de cliënt);
- het biedt de *wederpartij* de mogelijkheid daarop te reageren en zo nodig een gericht verweer te voeren tegen een of meer specifieke posten; en
- het helpt de *rechter*, die niet zelf op zoek hoeft te gaan, maar kan volstaan met het verifiëren van de door jou opgegeven posten en in voorkomend geval kan beslissen over de betwiste post(en).

14. En dit is een advies waaraan ik mijzelf bijna altijd wel houd...

E. van den Bogaard

Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam, voorzitter van de Adviescommissie bestuursrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ